لة ثيناوي ضيدا بمرين...؟

دارا مةحمود

مرۆڤ، به درێژایی دیرۆکی خۆی بایەخدارترین شتێك كه له پێناوی ئامانجه بچوك و گەورەكانیدا پێشكەشی كردووه، ژیانی بووه. و ڕووبەڕووبوونەوەی مەرگ و ملكەچكردن بۆ لەدەستدانی ژیان، یەك لەو چەكانه بووه دوژمنی پێ ترسێندراوه. بەڵام بەڕاست له ناو ئەو هەموو شەڕو پێكدادانەی دیرۆكی مرۆڤایەتی و ئەو هەموو قوربانییانەی دراوه، كێهه خوێنه به فیڕۆ ڕۆیشتووەو كێهەش جێگایەكی گرتووه...؟

یەك ملیۆن شەهیدی شۆڕشی جەزایر، گیانی خۆیان كرده قوربانی تا به جۆگەلەی خوێنیان نەتەوەكەیان بەرەو دەربازگەی ئازادی بەرن، یان چارەنووسی نەوەكانییان به دەستی دیكتاتۆرو بەگزادانی نابووت و مته شێخەكانی ئیسلام سەربڕین بێت..؟

یان ئایا ئەگەر جەنگی سەدساڵەی نێوان باكوریی و باشورییەكانی ئەمەریكا نەبووایه، ئەمڕۆ ئەمەریكا لاوازتر دەبوو لەوەی هەیه..؟

كوا بەرهەمی كوشتاری نێوان دووگاردی سپی و سووری دوای شۆڕشی ئوكتۆبەری یەكیەتی سۆڤیەت و ئەو نەمامەی بڕیاربوو به خوێنی ئەو كۆمونیستانەی خەونیان به سەمای مەرگەوه دەدیت و به پێكەنینەوه دەچوونه بەردەم سێداره چ گوڵێكی گرت..؟

جەنگی كۆریا بۆئەمەبوو تا ئایندەی گەلێكی ئازاو قارەمان، برسیەتی و چەتونیی ژیان بێت..؟

یان لەو كوردانەی له شەڕی جاڵدیران به سەر دوو لەشكری شەڕكەردا دابەش بووبوون، كێهه خودی بون و كێهەش دوژمن..؟

دەستكەوتەكانی شەڕی چەند ساڵەی نێوان كورده یەزیدیەكانی ئەرمەنستان و كورده محەمەدییەكانی ئازەربایجان كامانەن..؟

خۆ له ژماردن و ناوهێنانی شەڕو كوشتاری مرۆڤ دژی خۆی تەواو نابین. ئاخر بۆ مرۆڤ گیانی خۆی هێنده پێ هەرزانەو ئاوا به ئاسانی لەدەستی دەدات..!؟

جیاوازیی نێوان مەرگی موسوڵمانێك كه بەهەوای بەهەشتی ئەو دنیاییەو بێ باوەڕێكی به هەوای بەهەشتی ئەم دنیاییەدا چییه..؟

سەیركەن..! لاشەی مرۆڤه لەبیرچووەكان كەبۆ فریودانییان ناویان لێنراوه سەربازی ون و ڕۆژانه لێرەو لەوێی جیهان وەك گەڵای دار هەڵدەوەرن، دەڵێی داخوا مێش و مێروولەن كه حەوجەی لەگۆڕنانیشیان نییه.!

له بازاڕی كڕین و فرۆشتنی مەرگدا و بۆ فریودانی مێشكی مشتوماڵ نەدراوی گەنجانی لەخۆبایی و شەیدای قارەمانێتی و ناوونیشانی دوای مەرگ، هەر وەك تەكنەلۆژیاو جلوبەرگ، هەر ڕۆژه مۆدێلێك دادەهێنرێت: دەمێك مۆدێلی مەرگ له پێناوی خوادا، و دەمێكی تر له پێناوی ئایدیۆلۆژیایەكی جیهانیدا، و یان بۆ خۆشی و ئاسوودەیی ڕێبەرێك و یانیش له پێناوی ئابڕووی نەتەوەدا، كه هێشتا ڕێكنەكەوتووین واتای چییه..! ئایا

مەبەست جۆگەلە ئاوێك، بستە زەویەك، گوندێك، شارێکی داگیرکراو، دڵۆپە خوێنێکی بە ناهەق ڕژاو، تاجی پادشایەك و دڵچەڕێنی سەرکردەیەکەو یانیش شتێکی ترە..؟

هەڵڕژانی ڕووباری خوێن هەروا بەردەوامەو ئەو گەروەی گیانی مرۆڤە خێرلەژیان نەدیتووەکان هەڵدەلوشێ هێشتا تێر نەبووەو مرۆڤەکانیش بێ سەبرانە لە نۆرەی مەرگی لەناکاوو ناسروشتیدا پێشبڕکێیانە.

گومانێك لەوەدا نییە کە زۆر ئامانجی پیرۆز هەن شایستەی ئەوەن مرۆڤ گیانی خۆی لە پێناودا بەخت بکات.

مەرگی ئاگر کوژێنەرەوەیەك لە پێناوی ڕزگارکردنی گیانی منداڵێکدا...

مەرگی پزیشکێکی سنوورنەناس لە پێناوی گێڕانەوەی بزەی ژیان بۆسەر لێوی منداڵانی نەخۆش و برسی دوورەدەستان...

مەرگی ڕۆژنامەنووسێك لە پێناوی دیتنەوەو ئاشکراکردنی ڕاستییەکاندا...

مەرگی مەم لەپێناوی زین و هی خەج لە پێناوی سیامەندا... هەزاران جار لە مەرگ لە پێناوی تۆڵەو ئۆخەی و بستەزەویەك و ئایدیۆلۆژیایەکدا، پیرۆزترو شەرافەتمەندانەترە.

بەڵام ئەوەی لەهەمموو ئەمانە پیرۆزترەو شایستەی ئەوەیە مرۆڤ بێ دوو دڵی ژیانی لە پێناودا بەخت بکات ئازادییە. ئازادی ئابڕووی ڕاستەقینەی مرۆڤەو خواستێکە هەرگیز مۆدێلی بەسەرناچێت.